

Tweede Kamer der Staten Generaal
t.a.v. het lid Bromet

Datum
20200629

Onderwerp
Internetconsultatie wijziging Waterschapswet (Wet democratisering waterschappen)

Geachte mevrouw,

Mijn complimenten voor het wetsvoorstel voor de Wet democratisering waterschappen. Ik ondersteun het laten vervallen van de geborgde zetels van harte. De toelichting bij dit wetsvoorstel is ook meer dan compleet.

Zoals ik het wetsvoorstel zie, is er gekozen voor een zo beperkt mogelijke wijziging van de Waterschapswet. Dat is jammer, want er is tenminste en tweetal redenen om – nu er toch aan de samenstelling van het waterschapsbestuur wordt gesleuteld – iets verder te gaan. De eerste reden heeft te maken met de (nieuwe) samenstelling van het algemeen en dagelijks bestuur. Doordat beide bij reglement – vast te stellen door Provinciale Staten – worden geregeld is het nogal een ratjetoe en is er in de praktijk feitelijk weinig relatie met het aantal inwoners. Een regeling zoals in de Gemeentewet ligt meer voor de hand. Het tweede heeft te maken met het dualisme, zoals dat bij lagere overheden is ingevoerd, maar niet bij de waterschappen. Als het bestuur van de waterschappen wordt gemoderniseerd en gedemocratiseerd door het schrappen van de geborgde zetels is het zeer gewenst om tegelijkertijd ook het dualisme in te voeren. Hierna ligt ik dat nog toe en doe het begin van voorstellen voor aanpassing.

1. Samenstelling algemeen bestuur en dagelijks bestuur
Eerst een kleinigheidje. Door het schrappen van de geborgde zetels is er een aantal waterschappen dat beneden het wettelijke aantal van 18 leden komt. In de bijlage heb ik een overzicht opgenomen van het aantal algemene bestuursleden van de waterschappen, nu en straks, met het aantal inwoners (2017). Daaruit blijkt, dat er weinig verband zit tussen het aantal AB-leden en het aantal inwoners. En waarom dit aan de provincies over laten? Dat dateert uit de tijd met veel meer waterschappen. Er is alles voor te zeggen om dit te regelen zoals dat ook in de Gemeentewet is geregeld en een sterker verband aan te brengen tussen het aantal AB-leden en het aantal inwoners. Dan kan er meteen ook iets anders geregeld worden, omdat de praktijk soms vreemd uitwerkt. Dat is het feit, dat bij minder dan 19 zetels op grond van de Kieswet de restverdeling op basis van grootste resten gebeurt en daarboven op grond van grootste gemiddelden. Bij grootste resten kunnen bij opeenvolgende verkiezingen rare effecten ontstaan. Daadwerkelijk gebeurde dat bij de laatste verkiezingen bij Wetterskip Fryslân: een partij (CU) met relatief en absoluut meer stemmen dan bij de vorige verkiezingen ging van twee naar één zetel. Ik vind dat niet uit te leggen. Dus zorg ervoor, dat een waterschap altijd minstens 19 zetels heeft. Als voorbeeld voor het aantal zetels (op te nemen in een wetsartikel als artikel 8 ,Gemeentewet):

zetels	inwonertal
19	tot 500.000
21	500.000 – 750.000
23	750.000 – 1.000.000
25	groter dan 1.000.000

Bij deze verdeling ontstaan er 7 waterschappen met 25 AB-leden en 4 met 21 AB-leden. De overige 10 hebben dan 21 of 23 AB-leden.

Ook voor het dagelijks bestuur is de regeling overgelaten aan het provinciebestuur, terwijl er alle aanleiding is om dat te uniformeren, zoals bijvoorbeeld in artikel 36, Gemeentewet, waardoor het aantal DB-leden afhangt van het aantal AB-leden met enige marge en deeltijdmogelijkheid. Het principe blijft - gezien het aantal hiervoor voorgestelde AB-leden 3-5 DB-leden.

2. Dualisme

Ik zie geen verschil in bestuur tussen waterschap en gemeente of provincie zeker niet nu door het onderhavige wetsvoorstel het algemeen belang ook voor de waterschappen voorop komt te staan. Waarom dan hier geen dualisme ingevoerd?

In de praktijk zie je dat er binnen de waterschappen zelf ook behoefte aan is. Zo zijn er waterschappen die een griffier hebben in gevoerd en er zijn waterschappen (zoals mijn eigen Wetterskip Fryslân waar met toestemming van de provincie en het oprekken van artikel 40, lid 3, Waterschapswet) de DB-leden geen lig zijn van het AB.